

nyosodáson túli, kogníciót meghaladó bizonyosságot szerez (pl. Kant bizonyossága a *noumenákról* vagy a radikális konstruktivistáké az „*akadályokról*”).

e Akár DERRIDA javaslatát, akár az enyémet vesszük alapul, mindenképpen megkérdőjelezhető a szemiotikai textológia irodalmi művekre kiterjesztett alkalmazása. Az első esetben úgy tevődik fel a kérdés, hogy a műalkotás SAUSSURE-i jelviszonyként felfogott szöveg-e, a második esetben úgy, hogy szöveg-e egyáltalán. Mert a szemiotikai textológia minden megállapítása legfennebb — DERRIDA ezt tagadná — a kódszerű jelek médi-umára érvényes, tehát a *szöveg* kategória kizárólag *közegspecifikus* (irodalmi vonatkozásban: *verbális*) „jelfokozatokra” alkalmazható, *résspecifikus metajelekre* ellenben nem. Amennyiben az irodalmi műalkotások csakugyan ebbe a második „régióba” tartoznak — természetesen ezt csak egy (még) ki- (nem) dolgozott *atextuális* irodalomelmélet teheti igazán megfontolandóvá —, úgy a szemiotikai textológia sohasem magát a művet, csupán annak közvetlen (?) *verbális közegét* vizsgálja, illetve hivatott vizsgálni. Ez esetben a *szöveg* mint „szavakból álló valami”, amelyről a szemiotikai textológus elegánsan azt mondhatja, „nem tudom, mi az”, voltaképpen *közegspecifikus modell*, amely a *résspecifikus objektumot*, azaz az irodalmi műveket, összetéveszti önmagával.

2.6. Kérdések a kreatív-produktív módszerrel kapcsolatban

RAISZ RÓZSA

1. Nagy érdeklődéssel hallgatnék PETŐFI S. JÁNOS professzortól olyan fejtegetést, amely bemutatná az összefüggést határozott és szilárd elmélete, a szemiotikai textológia és a kreatív-produktív gyakorlatok között. Számomra ugyanis nem látszik annyira szervesnek és szorosnak e módszernek az elmélettel való kapcsolata, mint amennyire nyilvánvaló elméletének és az analitikus-kreatív szöveg-elemző módszerének az összetartozása.
2. Ismeretek-e korábbi időszakokban kialakult gyakorlati, metodikai fogások, amelyek a kreatív-produktív módszer előzményének tekinthetők?
3. Mi a véleménye arról, hogy bizonyos szakemberek kétségbe vonják a művészi szövegek gyakorlati célból való átalakításának helyességét?
4. Végül egy kérdés: a következő évek kurzusai programjának kialakításában a kreatív-produktív módszer mellett az eddiginél nagyobb teret szánjanak a szervezők az analitikus-kreatív módszer alkalmazásának.

2.7. A kreatív-produktív gyakorlatok gyakorlóiskolai alkalmazásának tapasztalatairól

PALOTÁSNÉ NAGY ÉVA

Gyakorló magyartanárként az irodalom és az anyanyelv tanítása során krónikus gondokkal is küszködtem a napi problémák mellett.

Amikor kezdő tanár voltam, azt hittem, tapasztalatlanságom az oka, hogy nehezen sikerül a gyerekeket a művek irodalmi elolvasására megtanítani. Nevezetesen, hogy az irodalmi szövegek világa fiktív világ, a valóságos világ egy lehetséges alternatívája.